

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Polemica

Burghaber, Adam

Fribvrgi Helvetiorvm, 1678

XXIII. De Martyrum Constantia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72462](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72462)

fus Hircum Lipsiacensem Tom. 7. Germ. Wittenberg. fol. 147. *Pro miraculo summo jactat, doctrinam suam tum subito in omnem terram propagatam fuisse, tantaque tricas, ac discordia commovisse.*

LII. Error iste non consonat cum reliqua Sectariorum Doctrina. Nam alibi dicunt, Deum, apud solos Papistas permittere, fieri à diabolo miracula, & per horum carentiam eximunt Lutherum & Calvinum ex numero Pseudoprophetarum, sic discurrentes. Pseudoprophetae fecerunt miracula. Lutherus & Calvinus nulla facerunt miracula; Ergo non fuerunt Pseudoprophetae. Hic ajunt, miraculis se abundare; quomodo hæc duo coherent? Adhæc si omnia Catholicorum miracula sunt dæmonis præstigiæ, cur non Deus, ut supra jam diximus, talia mendacia miracula, apud alias falsas Sectas fieri per diabolum permittit? nunquid opinione ipsorum Lutheranorum Doctrina Calvinistica, Anabaptistica &c. æque est falsa, quàm Catholicorum? In discursu, per quem Lutherus & Calvinus ex numero Pseudoprophetarum eximere conantur, vel major sumitur universaliter, vel partialiter. Si prius; est falsa: si posterius, nulla est consequentia, quia malus est Syllogismus.

LIII. Pro refutatione ejusdem erroris, & assignati miraculi à Luthero & Calvino occurrit, quod Ælianus Lib. 12. de variet. histor. scribit de Socrate & Castilla in pudica fœmina; cum enim ista exprobraret illi dicendo; tu neminem ex meis amatoribus unquam propter alienum à me reddere: at ego quoties tuet, tuos auditores à te traho ad me; Sapienter respondisse Socratem, mirum hoc non esse; *Tu enim ad declivem voluptatis traximitem omnes trahis, & hinc: ego ad arduum virtutis callem cogo & impello.* Annon simile quid liceat nobis dicere de doctrina Sectariorum, & Ecclesiæ Catholicæ; quod ista ad summa virtutum impellat: illi ad ima vitiorum ruere permittant. Respond. igitur, nullum prorsus esse miraculum, multos Papistas in partes Lutheri aut Calvinii fuisse tractos. Nam Ecclesiæ Catholicæ dogmata nonnihil aspera, & inimica sunt carni: At verò dogmata Lutheri & Calvinii blandissima fuerunt theoremata; quid enim hominibus, qui tunc temporis admodum vitiosi, & carni dediti erant, quid, in quâ, potuit suavius, gratius, & optabilius propinari, quàm doctrina & persuasio, non esse jejundum, non esse faciendam apud Sacerdotes peccatorum omnium exhomologesin, non esse bonis operibus insudandum, non esse servandam paupertatem, castitatem, & obedientiam voto promissam, non esse prohibendum matrimonium Sacerdotibus, non severum tribunal, non purgatorium, non infernum esse timendum, sed solam fidem in Christum sufficere, & hanc amplissimas aperire cœli portas &c, Ergo mirum non fuerit, si tam amœna & carni faventia dogmata obvis ulnis plurimi hominum sceleratorum amplecterentur, & pleno ore excolerentur.

LIII. Ad rem etiam propositam facit, quod idem Socrates cuidam vehementer admiranti, calcem suam noctu à muribus fuisse arrosam, pulchre in hunc modum respondit: *Species quidem aliqua esset prodigiij, si ex adverso calcem mures arrosisset, verum cum hi soli damnum attulerint, nullus justæ admirationis est locus.* Ita prorsus de hoc miraculo Lutheri & Calvinii fas est nobis ratiocinari; cum ingens prodigium futurum fuisset, si Lutherus & Calvinus

obstructas hominum aures & oculos invenisset, nec tam avidè à multis aliis voluptatibus inhiantibus dulcis & mellita illorum doctrina admiffa fuisset. At nunc quando doctrina hæc succatagenas, & amicta dolosis illecebris in plurimum animos se se protinus insinuavit, quid hic per Deum immortalem potest esse miraculi? Nam, ut ait rectè poëta: *Prona venit cupidus in sua vota fides,* hoc est, quod quisque cupit, & verum esse desiderat, ei non magno labore, ut id verum esse credat, persuaderi potest.

LIV. Ex his clarissime apparet. 1. Ridiculum esse miraculum, quod Lutherus & Calvinus multos Catholicos illecebris & mendacibus suis doctrinis seduxerint. 2. Falsum esse, eorundem doctrinam in omnem terrarum partem fuisse propagatam, cum paucæ provinciæ solius fere Germaniæ ab ea fuerint inquinatæ. 3. Impium & blasphemum esse, quod iidem hæresarchæ diabolicam suam animarum seductionem eum vi & potentia Christi in animos hominum comparent, & adductis Patrum sententijs illam confirmant. Lutherum cum diabolo de fidei dogmate disputasse, atque argumentorum vi superatum Ecclesiam Romano-Catholicam oppugnasse: eundem etiam Augustæ à Maximiliano Imperatore visum fuisse in humeris cacodæmonem portare, passim ex libris constat. Quid huic sceleri, discipulo & familiari socio diaboli simile cum Christo & Sanctis Patribus? Quàm remotæ igitur sunt infernales diaboli machinationes à cœlestibus Dei operibus, ita aliena est à miraculosa hominum conversione scelestissima eorundem hominum deceptio, & ab Ecclesiâ Catholica fraudulenta averfio per Lutherum, & Calvinum hæresarchas facta. Videatur libellus P. Foreri, cujus titulus: Lutherus Thaumaturgus.

CONTROVERSI A XXIII.

DE MARTYRUM CONSTANTIA,

Nihil homo pretiosius habet, quam vitam suam; *pelle pro pelle & cuncta, que habet homo, dabit pro anima sua, Job. 2. v. 4.* Quare dignissimum creditu est, Religionem illam esse veram, pro quâ innumeri homines summâ fortitudine & constantiâ vitam suam inter crudelissima tormenta profundunt; quippe nec fieri, nec permitti à Deo potest, ut tantos sustinerent cruciatus pro falsâ religione illi, qui Dei timore ducti vitam perdere, quàm Deum offendere maluerunt; ut proinde allatis veræ Ecclesiæ Notis, jure merito invictam SS. Martyrum constantiam adjungamus.

✠:o: IHS. :o: ✠
✠:o: ✠
✠

PARS PRIOR

DOCTRINAE CATHOLICORUM.

I. **N**omen Martyris laxius usurpatum omnibus illis tribuitur, qui pro Deo aliquid asperius tolerarunt, ut carceres & exilium citra mortis periculum; proprie tamen ex usu Ecclesiae Martyr Graece, Latine Testis appellatur, qui veritatem Fidei non tantum verbo, sed etiam ipsius vitae contemptu protestatur. Unde Martyrium describitur apud Dicastillo Trac. 2. de Bapt. Disp. 3. Num. 3: *Cruciatu lethali susceptus pro Christi Fide aut vera Virtute.* Iuxta quam definitionem ad rationem Martyrii tria requiruntur. 1. Mors violenta. 2. Mortis causa honesta. 3. voluntaria permissio, quae singula paulo pluribus explicanda.

II. Observandum circa 1. ad Martyrium non requiri mortem directam intentione illatam; dummodo persecutor velit malum inferre, unde mors, quantumvis praeter ejus intentionem, sequatur: item opus non esse, ut mors reipsa sequatur, modo tantum nocenti inferatur, ut omnibus circumstantiis pensata vitam elideret, nisi divino miraculo impediretur. Ratione prioris Sylverius, Marcellus, alijq; in exilium missi: Ratione posterioris B. Virgo Maria annumerari Martyribus debent. Circa 2. ad Martyrium etiam sufficere, si quis propter quodcumque virtutis opus ad Deum aliquo modo relatum mortem patiar. Hinc S. Colmannus, S. Sigismundus, & S. Emeranus in Martyrologio Romano pro Martyribus referuntur; eorum quippe interfectores a diabolo fuerunt instigati ex odio fidei & Christianae virtutis, quae miri in eis eluxerunt. Circa 3. in parvulis non requiri consensum in mortem, ac proinde absque hoc consensu Martyrium vim habet ex opere operato justificandi parvulos a peccato originali, eorumque animas salvandi, ut communiter docent Catholici DD. cum S. Thoma 2. 2. q. 124. art. 1.

III. De Adultis gravis est Quaestio, utrum scilicet Martyrium seu mors pro Christo, quamvis non tolerata ex affectu charitatis erga Deum, aut cum contritione perfecta, sed cum attritione sola, justificare illos ex opere operato possit? Sententia communior & verior est affirmativa. Nam si dilectio Dei super omnia aut contritio perfecta essent necessariae, nunquam Martyrium conferre posset gratiam primam justificationis; quia haec jam haberetur per ipsam dispositionem. Atqui hoc penitus enervat promissiones illas Christi (Matth. 10. v. 22. & Lucae 12. v. 8. *omnis ergo, qui confitebitur me coram hominibus, confitebor & ego cum coram Patre meo.* Marc. 8. v. 38. *qui perdidit animam suam propter me & Evangelium, salvam faciet eam.*) omnique plane efficaciam reddit prorsus vacuas, ut pluribus & bene ostendit Esparza q. 41. de Sac. in com. art. 5. Ergo &c. Haec gratia martyrii confertur in tempore certo ac determinato, quod immediate sequitur illud instans, in quo verum est dicere: nunc causa mortis moraliter inevitabilis nondum perfecta est, immediate autem post perficietur; Et licet Physice fieri possit, ut aliquis gratiam illam martyrii postea iterum amittat, practice tamen ex Dei Bonitate & providentia nunquam id continget. His obiter praemisit.

IV. *Doctrina prima.* Martyrum constantia est certum argumentum verae Ecclesiae Christi. Ita communiter Catholici DD. Nam licet testimonium fidei ab homine datum per se non sufficiat ad istum effectum, siquidem & fallere & falli potest, si tamen istud a Deo ratum habeatur, & quasi subscribatur, maximum pondus habet, cum Deus essentialiter verus sit, & nec decipere nec decipi possit. Atqui Deum testimonium hominum habere ratum, & quasi subscribere ex eo nobis satis manifestatur, quod singulari ac supernaturali auxilio ad testimonium hominum, actum scilicet martyrii concurrat, siquidem iste superat vires naturae; etenim licet universim loquendo mortis tolerantia vires humanas non excedat, cum multi in bello heroice moriantur, attamen tali modo sive cum talibus circumstantiis, quibus Martyres passi fuerunt, nullus militum mortem subijt. Sunt autem tres circumstantiae in Martyribus observatae dignae. 1. Fragilitas personarum patientium v.g. senum, mulierum, puerorum &c. 2. Acerbitas tormentorum, quae fuerunt diuturna, multiplicia, & exquisitissima. 3. Geherositas animorum martyrium liberrime acceptantium, in cruciatibus praegaudia exultantium, & pro tormentibus Deum orantium, ut illis ignosceret, quae plane omnia non sunt naturalia, nec in militibus aut latronibus unquam observata; unde multi spectatores conversi sunt, ut Patres pro axiomate haberent: *Sanguis Martyrum est semen Christianorum.*

V. Quod autem Martyrium sit testimonium a Deo confirmatum & quasi subscriptum a simili sic suadet. 4. Reg. cap. 5. Naamon Syrus iter instituit in terram Israel ad Elisaeum Prophetam, cui Rex & facultatem concessit eundi, & litteras dedit ad Regem Israel quibus Naamum suum commendavit, & iter ejusdem adjuvans prosperavit. Quis jam dubitet praedictum iter, licet a Naaman susceptum fuerit, a Rege tamen plenissime confirmatum & quasi subscriptum fuisse? Cum igitur Deus cursum Martyrum singulari providentia dirigat, & potenti auxilio adjuvet & promoveat, nulli dubium esse debet, quin testimonium Martyrum ab ipso etiam sit confirmatum & quasi subscriptum; siquidem talis Dei operatio est signum complacentiae, sicuti fuit in Rege Syriae litteris ac mandato ad Regem Israel iter Naamon famuli sui prosequente.

VI. *Doctrina Secunda.* Sola Ecclesia Romano-Catholica tales Martyres eosque innumeros habet. Prima Pars doctrinae, quod Ecclesia Romano-Catholica innumeros Martyres habeat, constat ex historia Ecclesiastica, ex qua refert Granadus 2. 2. de Fide, fol. 36. singulis diebus anni in Martyrologio assignari posse triginta millia Martyrum. Card. de Lugo Tom. de fide fol. 186. scribit, numerum Martyrum collectum excurrere ad undecim Milliones, inter quos plurimi fuerunt Romanae Ecclesiae Papae, Episcopi, Sacerdotes, Clerici, ac Religiosi. In sola Civitate Magrana cum Aretha urbi Praefecto ac nonaginta quinque annorum Sene in mortem ac Martyrium laetabundi ruerunt 390. concives ac socij. Sacerdotes ac Ministri omnes uno igne cremati inter preces ac laudes Deo plucherrime Sacrificarunt. Puella duodecim annorum in faciem Dunaanii sputo pugnavit, eademque cum Sorore ferro jugulum tenuere dare non abhorruit. Utriusque sanguinem mater

mater ore libavit, & mox suum miscuit. Et Oetaus quinquennis puerulus cum pro matre supplicasset, nihilque impetrasset, suam etiam mortem oravit, & lacrymis peroravit, ac blanditijs savientem Tyrannum morsu provocavit, nihilominus servandus custodiam fefellit, & ad matris sinum per ignes ad Cœlum evolavit. Ecce in una Historia personarum patientium fragilitatem, tormentorum acerbitatem, animorum perferentium generositatem, quæ omnia unâ die spectanda dedit Christiana virtus, & Romano-Catholica Fides

VII. Nec verò in primitiva tantum Ecclesia, tam insignes Martyres seu Testes habuit Christus, habet etiam nunc in Japonia, & ut vocant, Novo Orbe primis illis Martyribus nihilo inferiores. Ibi namque cum Anno 1613. gravis in Christianos exarsisset Regis ac Principum persecutio, Christiani permulti etiam è primâ nobilitate bonis omnibus exuti, in exilium pulsi sunt, quam multam non tantum libenter pro Christo pertulerunt, sed etiam nomina sua Gubernatori detulerunt Christianos se professi, & intera sodalitate Martyrum instituerunt, cujus primâ regula erat: *Si pro fide Christi bona adimantur, hoc spoliū forti & libenti animo tolerato.* Secunda: *pari constantiâ & animo exilium & mortem pro Christianismo excipio;* id quod re ipsâ plurimi præstiterunt. Arimæ Regulus cædi Christianorum tribunal exērat, diem dixerat, mox ad viginti Christianorum millia ultrò se ibi stiterunt, ut se Christianos profiterentur & Martyria tum spectarent, tum obirent. Territus Tyrannus cessit, & paucorum nece furorem satiavit. Ex illis octo vivos cremari iussit, inter quos erant Pater & Mater cum Filio & Filia; hæc Magdalena nomine 20. annorum Virgo exultans in medijs flammis carbonēs ardentes capiti imposuit (quod apud Japonas magnæ reverentiæ est signum) ut se prunis istis quasi purpureis rosis, aut cædentibus carbunculis coronaret: Frater ejus Jacobus duodennis solutis igne vinculis prunas calcando, festinus ad Matrem pariter ardentem gratulabundus accurrit, terque Sanctissima Nomina JESU & Mariæ contentiōri voce inclamans beatæ Matris gaudia cumulans ad ejus latus extinctus corruit. Ita Nicolaus Trigautius in Triumphis Japonensibus Lib. 2. cap. 25. Videatur historia Martyrum qui in Japonia pro Romano-Catholica Religione horrendas & intolerabiles penas sustinuerunt, vel occisi sunt, scripta per Reinerum Gisberti, & relata apud DD. à Walenburch Tomo 2. prope finem fol. 299. Pulcherrime in rem præsentem S. Hieron. ad Hedibiam q. 12. *Triumphus, inquit, Dei est passio Martyrum, & pro Christi nomine trāoris effusio, & inter tormenta lætitia. Cum enim quis viderit tantâ perseverantiâ stare martyres, atque torqueri, & in suis cruciatibus gloriari, odor notitiæ Dei disseminatur in Gentes, & subita iacita cogitatio, quod nisi verum esset Evangelium, nunquam sanguine defenderetur. Neque enim delicata & divitijs studens ac securâ confessio est, sed in carceribus, in persecutionibus, in fame, in nuditate, & siti. Hic Triumphus est DEI Apostolorumque victoria.* Sic ille.

VIII. Secundæ Partis ratio est; solam scilicet Ecclesiam Romano-Catholicam habere tales Martyres. Quia hæreticus homo v. g. Lutheranus aut Calvinista non est Martyr, etiamsi propter mysterium S. S. Trinitatis à Turca vel Gentili interficiatur; quippe non moritur pro Fide, sed pro sua

imprudenti opinione; siquidem hæreticus nullum amplius articulum fide honestâ, nec dum divinâ credit, cum nullo prudenti motivo credulitatis ducatur, ut turpis illius inconstantia prodit; sine fide autem honesta & divina neminem posse Deo placere, constat ex Script. ad Hebr. 11. v. 6.

IX. Quapropter quantumvis Donatistæ summâ ambitione mortem oppetiverint, & ubi defuit occisor, sibimet quandoq; necem intulerint. Similiter in Concilio Constantiensi Joannes Hus & Hieronymus Pragensis ob pertinaciam hæreseos flammis exusti, quantumvis in medio incendio cantasse ferantur laudes & hymnos, nihilò propterea meliores fuerunt, aut martyres evaserunt, quia, ut ait de hæreticis S. Cyprianus in Lib. de unit. Eccl. *ardeant liceat flammis, & ignibus traditi vel objecti bestijs animas suas ponant, non erit illa fidei corona, sed pena perfidia, nec religiosa virtutis exitus gloriosus, sed desperationis interitus.* Rationem reddit S. Augustinus Lib. 1. de ferm. Dom. in monte, dum ait: *Nam multi hæretici nomine Christiano animas decipientes multa ralia patiuntur, sed ideo excluduntur ab illa mercede, quia non dictum est tantum: beati qui persecutionem patiuntur, sed additum est, propter justitiam. Ubi autem sana fides non est, non potest esse justitia, quia iustus ex fide vivit.* Idem Epist. 204. Donatum hæreticum sic alloquitur: *fortis ab Ecclesia constitutus & separatus à compage & vinculo charitatis æterno supplicio punieris, etiamsi pro Christi nomine vivus incendereris.*

PARS POSTERIOR.

ERRORES HÆRETICORUM.

X. **E**rror Primus est. Martyrium non esse certum veræ Fidei ac Ecclesiæ argumentum; siquidem etiam Gentiles, Judæi ac hæretici pro falsâ sua fide moriuntur. Manichæi à Justiniano Imperatore convocati, ut veliorem suum retractarent, vel flammis exurentur, omnes contubusunt, nullo converso, ut refert Baronius Anno 685. & ex eo Spondanus. Similiter, ut recens diximus, Donatistæ non solum oblatum martyrium acceptarunt, sed etiam ultrò quæserunt; imò nonnulli sibi ipsis violentas manus intulerunt, sperantes fore, ut à suis colantur, ut martyres, sicut ex Baron. scribit Spondanus Anno 414. num. 3. & alibi. Idem traditur de Albigenibus alijsq; hæreticis.

XI. Contra hunc errorem stat D. Justinus Martyr, qui Apol. 1. ad Senat. Rom. testatur, se maxime fuisse motum ad fidem & Ecclesiam Catholicam à Constantia Martyrum. Eodem argumento utitur etiam Lactantius Lib. 5. divinarum Institutionum cap. 13. & 14. & alij antiqui Scriptores passim, idque merito. Quia nullo modo vero simile est, eam fidem ac Ecclesiam esse falsam, quam innumerabiles omnis ordinis, sexus, & ætatis homines pietate in Deum, vitæq; sanctimoniam conspicui sic amplexi fuerunt, ut illi Fidei res omnes, vitamq; suam inter acerbissimos cruciatûs postponere non dubitaverint. Talis autem est Fides & Ecclesia Catholica. Ergo nullo modo verosimile est, eam esse falsam.

XII. Major claret ex eò, quod Deus pro Bonitate suâ inquirentes se non deserat juxta illud Ierem.

Jerem. 29. v. 13. *quæretis me, & invenietis, cum quaesieritis me in toto corde vestro, invenietur à vobis.* Et Amos 5. v. 5. *quæretis me, & invenietis.* Atqui innumera- biles isti Martyres per mortem & acerbissima tor- menta Deum quaesierunt, veram ejusdem Fidem & Ecclesiam restando. Ergo invenerunt. Minor verò, quod SS. Martyres fidem & Ecclesiam Ro- manam sanguine amplexi, & pro ea mortui fue- rint, inde constat, quod ipsimet Sectarij farean- tur, celeberrimos & Ignatios Martyres cum do-ctrina modernæ Romanæ ac Catholicæ Ecclesiæ confensisse, & à pura & Apostolicâ (ita nova & falsa sua dogmata vocitant) descivisse. Sic scri- bunt Centuriatores Magdenburgici in præfatione Centuriæ secundæ ad ducem Saxoniam: *deploratio- ne dignum est, quod tam cito magnæ obsecrationes magno- rum articulorum fidei sensim incidere, summi enim Ec- clesiæ Doctores (nempe Ignatius Martyr, Polycarpus, Irenæus, Iustinus &c.) suas quasdam opiniones habue- runt, quibus sequentibus temporibus Ecclesia quassata & iurbata est. Nam doctrina de libero arbitrio, statim hoc sæculo cepit vitari, nimumq. viribus humanis tributum fuit &c. Operibus justificatorum plus quàm debebant, ad- scripserunt, quod forte, inquit, ex errore & necessitate honorum operum ad salutem præmanavit. Martyria San- ctorum sentire ceperunt esse peccatorum expiationes &c.* Similia plura ex iisdem affert Valentia. Tom. 3. fol. 70.

XIII. Respon. ad argumenta Adversariorum. Negando, veteres hæreticos fuisse martyres, ve- ramq. habuisse constantiam supernaturalem; si- quidem ex ipsis circumstantijs apparuit potius pertinacia naturalis, vel diabolica. Nam inprimis non fuerunt homines delicati & imbecilles, sed duri, crassi, & feroces: item non pietate, eru- ditione, inorūque probitate conspicui, sed impietate, inscitia, & vitæ improbitate notati, in quem modum huic objectioni occurrit D. Chryso- Hom. 4. in I. Epist. ad Corinth. cap. 7. Deinde tormenta non fuerunt tam atrocita, sed unicum ictum gladij sustinuerunt, nominatim Albigenes: nec tot divitias & honores aliaque mundi retinaculo habuerunt, aut sperare poterunt, si vitam producerent. Demum modus patiendi non æqua- vit nostros Martyres; etenim valde impatientes, querulos, & maledicos se exhibuerunt, ut tradit Cyprian. Lib. contra Demetrianum inter alia di- cens: *putatis nos adversa vobiscum equaliter perpeti, cum eadem adversa videatis à nobis & vobis non equaliter sustineri? apud vos impatientia clamosa & querula est: apud Nos fortis, & religiosa patientia.* Donatistæ crudeliter sæviebant in Catholicos, ut si quem ex istis deprehendissent, mox calce & aceto exocu- larent, ut refertur in cit. locis.

XIV. Si aliquando inter nostros & infideles Martyres quoad externam speciem nihil discriminis apparuit, tunc Deus internam diversitatem animorum per miracula ostendit v. g. Pionius Smirnenfis Ecclesiæ Presbyter Catholicus & Me- trodorus hæreticus simul per crucem & ignem mortem sustinuerunt, non apparente externo dif- ferentia patientiæ: at verò post mortem corpus Pionij ab igne prorsus illæsum apparuit, non capillo quidem combusto: Metrodori verò cor- pus in cineres est redactum, ut refert Baronius Anno Christi 254. Taceo hæreticos pseudomarty- res multitudini nostrorum Martyrum neutriquam respondere. De sola persecutione sub Diocleciano & maximiniano scribit Severus Lib. 2. hæc tem-

pestare omnis fere Sacro Martyrum cruore orbis infectus est; quippe certatim gloriosa in certami- na ruebatur; multoque avidius tum martyria gloriosius mortibus quærebantur, quàm nunc Episcopatus ambitionibus appetuntur. Sic ille.

XV. *Error Secundus est.* Ipsi etiam Adversarij non deesse martyres, & quidem recentes. Nam, inquit, in Belgio multi Lutherani & Calvini- stæ propter suam fidem ab Hispanis interfecti sunt, quorum nomina in ordinem redacta, & secun- dum diversas tribus opificum distributa non ita pridem Joannes Oexius Basileæ, typis vulgavit. Paucis etiam antè annis Holandi Martyrium ali- quorum suorum prædicantium à gentilibus inter- fectorum cupro inciderunt, & in publicum spar- serunt. Sic quoque passim à Sectarijs Joannes Hus proclamatur martyr, diciturque contra promif- sum saluum conductum exiit Constantiæ.

XVI. Ad hunc errorem confutandum, lubet adducere certamen Sacrificiorum inter Eliam Dei Prophetam, & Prophetas Baal, de quò 3. Reg. cap. 18. Ut ostenderet, utra pars verum coleret Deum. Sumpserunt itaque Pseudoprophetæ bo- vem unum, & in frustra concisum rogo imposue- runt, clamando ad Deum suum; quin & lanceis se vulnerando direque eruentando, ut eorum sa- crificium acceptare, & audire eos veller; sed nulla Dei responsio, nullum acceptabilis sacrificij indi- cium apparuit. Concidit igitur Elias quoque bo- vem suum & rogo suo imposuit, ad cuius oratio- nem mox ignis de Cælo descendens devoravit vi- ctimam cum rogo universo. Quid hoc ad propo- situm nostrum? Videmus inde Deum habere vi- ctimam suam. Mactarunt Baalitæ bovem suum: mactavit & Elias suum; illum respuit Deus: istum accepit; ille bos Baalitarum martyres diaboli significavit: iste Eliæ Martyres Dei. Martyres diaboli dici possunt hæretici, qui cruciant quidem, affligunt, mactant bovem suum, id est, carnem suam, sed in cassum; quippe ex communi SS. Pa- trum sententia, martyres non sunt, qui ab Ecclesia Christi se separarunt, & alteri Sectæ associarunt. S. Cyprianus, Lib. de Unitate Ecclesiæ pag. 157. *quisquis ait, ab Ecclesia segregatus adulter & advingitur, à promissis Christi separatur, nec perveniet ad premia; qui relinquit Ecclesiam Christi, alienus est, prophanus est, hostis est, habere jam non potest Deum Patrem, qui Eccle- siam non habet Matrem.* Et August. Lib. de Unit. Eccl. cap. 1. ait: *Ecclesia Christi corpus est, sicut Aposto- lus dicit, pro corpore ejus, quod est Ecclesia; unde utiq. ma- nifestum est, eum, qui non est in membris Christi, Christianam salutem habere non posse.* Ibidem cap. II. *ad ipsam ait, salutem & vitam æternam non pervenit, nisi qui habet Caput Christum; habere autem caput Christum nemo po- terit, nisi qui in ejus corpore fuerit, quod est Ecclesia.* Si- milia habet tum ipse alibi, tum alij PP. relati apud Bernardinum Vervveis in speculo veræ Ecclesiæ, fol. 51. ex quibus sic concludimus. Quicumque non habet Deum Patrem, Caput Christum, & non est in membris Christi, non est numerandus inter veros Martyres, & eos qui salutem consequuntur. Hæ- reticus, etiam si omnia tormenta sustineat, & vi- tam profundat, non habet Deum Patrem, & Ca- put Christum, nec in membris hujus est. Ergo non est numerandus inter veros Christi Martyres, & eos qui salutem consequuntur.

XVII. Hæretici in Belgio non fuerunt necati propter Fidem, sed propter crimen læsæ Majesta- tis, & rebellionis contra Regem Hispaniarum, ut

U

propter

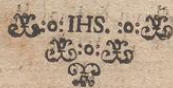
habeatur ex Actis publicis illarum Provinciarum, ideo Martyrologium illud Basileense est merum Mendacilogium. Videri potest Becanus in Manuali fol. 714. Joannes Hus fuit venenatus & pertinax hæreticus; inter alios ejus errores Constantiæ proscriptos, hi recensentur: Hostia consecrata est merè materialis panis: Christi verò Corpus non est in Eucharistia concipiendum; nisi figurativè locutione. Confessio ad aurem nihil est, quàm hominum inventum. Papa Romanus est verus Antichristus. Nequè Rex, nequè Princeps ullus, nequè Episcopus, nequè Magistratus, nequè Sacerdos est, nisi nomine tenus, dum est in mortali peccato. Impium inventum & Evangelio contradicens est Communio in Solò Pane, excluso Calice. Ecclesia non constat, nisi ex solis prædestinatis &c. Quare meritò est à Concilio Constantiensi damnatus, salvo conductu non obstante; Nam is legitime damnari potest, non obstante salvo conductu, qui legitime convictus de hæresi, hanc abjurare non vult; quia salvus conductus, qui jure communi datur, non impedit justitiam, & juris executionem. Atqui Husius fuit legitime convictus de hæresi, hanc abjurare non voluit. Ergo potuit legitime damnari, non obstante salvo conductu.

XVIII. Cæterum probare hæretici non possunt, quòd Catholici in Concilio Constantiensi salvum conductum Husio datum violaverint. Nam Patres Husio salvum conductum dedisse, non legitimus: Sigismundus autem Imperator dedit quidem salvum conductum, at istum non violavit. Tum quia dedit in forma juris communis, id est, salva executione Justitiæ. Tum quia Husius post datum salvum conductum fugam atripuit, quæ ipsi sub pœnæ capitis ab Imperatore prohibita erat. Tum quia ipsamet synodus Constantiensis Sess. 19. optimè demonstrat, à sæculari ipsaque Imperatoria potestate per salvum conductum alicui datum Ecclesiasticæ Facultati (quippe omnino distinctæ atque superiori Jurisdictioni) nullum præjudicium generari posse, quominus de personarum erroribus inquirere & contra pertinaces ad punitionem procedere possit. Quare Joannes Hus non est combustus contra fidem datam. Nam salvus conductus solùm ab imperatore concessus fuit absq; jurium detrimento, & cæ Lege, ne sub pœnâ vitæ aufugeret, contra quam legem, cum ipse fugam capelliverit, simul concessum salvum conductum & vitam perdidit. Videri potest Becanus in manuali Lib. 5. cap. 15. Hactenus de novem, quas ab initio proposuimus, Ecclesiæ Dotibus ac Notis.

XIX. Restat quæstio. An omnes recensitæ & explicatæ Notæ Ecclesiæ paris sint conditionis: & an eodem modo ex omnibus argumentari possimus? Respond. Negative. Nam aliquæ ex illis sunt propriæ: aliæ communes. Illæ priores nulli nisi veræ Ecclesiæ conveniunt; ex quibus affirmativè licet argumentari: hæc Ecclesia habet hanc Notam. Ergo est vera Ecclesia. Hujusmodi sunt Miraculorum splendor, Martyrium, Sanctitas, &c. quæ absq; fide vera consistere non possunt. Itaque nullum est dubium, illam esse veram Ecclesiam, in qua vera Miracula, veri Martyres, homines verè Sancti reperiuntur. Posteriores Notæ sive communes conveniunt quidem veræ Ecclesiæ, sed non soli; quia etiam falsis Ecclesijs con-

venire possunt, ut visibilitas, Antiquitas, Unitas, &c. ex quibus tantum negativè licet argumentari: Ecclesia non est Visibilis, non est Una, non est Antiqua. Ergo non est vera Ecclesia. Hic tamen tres limitationes observandæ.

XX. *Primâ*, Nisi sumantur conjunctim cum omnibus Notis etiam proprijs; sic enim concludere affirmativè possum: hæc Ecclesia habet antiquitatem cum sanctitate, visibilitate, &c. Ergo est vera Ecclesia. *Secundâ*, Nisi aliæ accedant circumstantiæ v. g. si nulla Ecclesia talem notam habeat, alioquin communem, nisi unicâ, tunc affirmativè concluditur, illam esse veram Ecclesiam; sicuti si nullum animal in mundo extaret; præter hominem; rectè concluderem, illum esse hominem, qui est animal. *Tertiâ*, Ex peculiari modo, quò talis Nota communis Ecclesiæ convenit, & alijs convenire non potest, etiam affirmativè sequitur, illam esse veram Ecclesiam. Quia per talem modum Notæ aliæ communes sunt propriæ; v. g. Antiquitas & Perpetuitas non humanis viribus conservatæ; sed supernaturali Dei auxilio roboratæ sunt firmissimâ argumenta veræ Ecclesiæ; quippe Romana Ecclesia omni humano auxilio destituta, imò totius mundi ac Principum Regumque armis infestata fuit, & tamen in sua fide persistit, Deo protegente; quod est bonum argumentum veræ Fidei. Nam falsæ fidei stabilendæ utique supernaturalibus auxilijs Deus non assistit: E contra, quid quid Ethnici vel Hæretici effecerunt, id militum & armorum potentia perpetrarunt, ut patebit legenti Historiam Turcarum, Arianorum &c. Nostri hæretici tam Lutherani quàm Calvinistæ nunc & ab initio armis extorserunt licentiam Fidei suæ retinendæ ac conservandæ, etiam Barbaris in auxilium evocatis, quæ stabilitas nihil divinum sapit, sed potius diabolicum juxta Poëtam: *Flectere si nequeo superos Acheronta movebo*. Audiamus de hoc parùm ipsum Lutherum. Is art. 34. publicè vulgavit, *prelari adversus Turcas, esse repugnare Deo visitanti peccata nostra per illos*. Postquam autem Leo Papa X in Bulla sua hunc art. damnavit, Lutherus pro ejusdem defensione Anno 1528. sic scribit: *fateor adhuc libere, predictum Articulum à Leone Papâ damnatum esse meum, & à me positum. Et debet articulus meus à Leone Papâ damnatus, & in condemnatus manere; modum, quò id fieri possit, indicans: Turca, inquit, manutene illum debet, & cum manu & sacro tueri; & si nolimus ex s. Script. discere, Turca evaginato acinace docere debet*. Tom. 2. W. G. fol. 536. & 338. Hactenus de Ecclesia in communi; quam ad initium Controversiarum de Ecclesia diximus distingui in Militantem, Purgantem, & Triumphantem; de quo triplex membro deinceps ordine agendum, & quidem in primis de Summo Pontifice; tanquam de Supremo Ecclesiæ Capite.

SUM.